

УДК 340.13:341.171.071(497.5+477)

Богдана МЕЛЬНИЧЕНКО

Національний університет “Львівська політехніка”,
професор кафедри теорії права та конституціоналізму
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти,
доктор юридичних наук, професор
bohdana.b.melnychenko@lpnu.ua
ORCID: 0000-0003-1514-8131

Анастасія ШАРДАКОВА

Національний університет “Львівська політехніка”,
студентка першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти Навчально-наукового інституту
права, психології та інноваційної освіти
anastasiia.shardakova.pv.2022@lpnu.ua
ORCID: 0009-0006-4108-5591

СУДОВА РЕФОРМА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ХОРВАТІЇ ТА УКРАЇНИ

<http://doi.org/10.23939/law2025.47.185>

© Мельниченко Б., Шардакова А., 2025

Стаття присвячена аналізу судової реформи в Хорватії та можливості застосування її досвіду для України у контексті забезпечення незалежності судової влади, підвищення ефективності судочинства та боротьби з корупцією. Досліджено основні етапи реформування судової системи Хорватії, зокрема впровадження прозорих процедур добору суддів, створення антикорупційної інфраструктури та адаптацію судових процесів до європейських стандартів. Особливу увагу присвячено заходам, спрямованим на підвищення рівня довіри громадян до судової влади, посиленню механізмів контролю за діяльністю суддів та забезпеченню їхньої незалежності.

Розглянуто основні виклики, з якими зіткнулася Хорватія на шляху до європейської інтеграції, зокрема політичний вплив на судову систему, кадрові проблеми та потребу посилення підзвітності суддів. Проведено порівняльний аналіз реформ у Хорватії та Україні, визначено спільні та відмінні риси їхніх правових систем. Окремо проаналізовано роль антикорупційних органів, таких як USKOK у Хорватії, та їхній вплив на зниження рівня судової корупції. Висвітлено вплив судової реформи на процес європейської інтеграції та виконання критеріїв верховенства права, визначених Європейським Союзом.

Зроблено висновок про те, що досвід Хорватії може бути цінним для України, однак його імплементація потребує адаптації до національного правового середовища. Визначено низку рекомендацій щодо подальшого реформування української судової системи, зокрема вдосконалення процесу відбору суддів, посилення незалежності судових

органів та покращення механізмів громадського контролю. Окреслено перспективи впровадження нових правових механізмів, що сприятимуть зміцненню довіри до судової влади в Україні.

Ключові слова: *судова реформа, незалежність суддів, європейська інтеграція, боротьба з корупцією, верховенство права, правова система, ефективність судочинства, антикорупційні органи, судова підзвітність.*

Постановка проблеми. Судова реформа є одним із ключових елементів демократичного розвитку держави та забезпечення верховенства права. В Україні судова система традиційно стикалася з проблемами корупції, політичного тиску, непрозорості судових процесів та низького рівня довіри громадян до суддівського корпусу. Незважаючи на численні етапи реформування, починаючи з 2014 р., забезпечити повну незалежність судової влади та її ефективність поки не вдалося. Однією з головних перепон залишається брак дієвих механізмів гарантування суддівської незалежності та відповідальності, що створює передумови для зловживань і порушень принципів справедливого судочинства.

Хорватія, яка пройшла аналогічний шлях реформ у процесі європейської інтеграції, зіткнулася з подібними викликами, однак змогла вибудувати порівняно стабільну судову систему, що відповідає стандартам Європейського Союзу. Її досвід може бути корисним для України, особливо в частині запровадження ефективного механізму контролю за діяльністю суддів, реформування судових інституцій та створення антикорупційної інфраструктури.

З огляду на це актуальним є дослідження ключових аспектів судової реформи в Хорватії та аналіз можливості застосування її досвіду в Україні. Це дасть змогу окреслити напрями вдосконалення національної судової системи та запропонувати конкретні механізми її реформування відповідно до європейських стандартів.

Аналіз дослідження проблеми. Проблема судової реформи в Україні широко досліджена у наукових працях та міжнародних звітах. Проблематиці судової реформи присвятили свої праці, зокрема, О. Бондаренко, І. Назаров, О. Орлова, М. Терещук та інші.

Дослідження підтверджують, що для успішної судової реформи Україні потрібно забезпечити незалежність суддів, посилити антикорупційні механізми та запровадити ефективний громадський контроль. Хорватський досвід може бути корисним, але потребує адаптації до українських реалій.

Метою статті є дослідження ключових аспектів судової реформи в Хорватії та можливості адаптації її досвіду для України з метою забезпечення незалежності судової влади, підвищення ефективності судочинства та боротьби з корупцією. Аналізовано основні етапи реформування хорватської судової системи, зокрема запровадження антикорупційних механізмів, зміну процедур добору суддів та посилення громадського контролю.

Стаття спрямована на визначення спільних викликів та відмінностей у судових реформах двох країн, а також формулювання рекомендацій щодо вдосконалення судової системи України з урахуванням європейських стандартів та найкращих практик.

Виклад основного матеріалу. Судова реформа є основним чинником утвердження верховенства права, що є однією з ключових вимог демократичного суспільства та важливим критерієм європейської інтеграції. Вимоги до судової системи в країнах Європейського Союзу базуються на принципах незалежності суддів, ефективності правосуддя та боротьби з корупцією. Відповідність цим стандартам є критерієм оцінки функціонування судової влади та її здатності гарантувати справедливий і неупереджений судовий розгляд.

Одним із базових міжнародних документів, що визначає принципи організації судової влади, є Європейська конвенція з прав людини, яка закріплює право кожної особи на справедливий суд.

Водночас Хартія основоположних прав Європейського Союзу гарантує незалежність та безсторонність суддів, що є основоположною передумовою для ефективного функціонування судової системи. Висновки Венеціанської комісії визначають, що незалежність судової влади може бути забезпечена лише за умови створення ефективної системи гарантій проти політичного тиску та корупційних загроз [1].

У контексті судової реформи незалежність суддів розглядається як фундаментальний принцип, що передбачає їхню незмінюваність, захист від неправомірного впливу та наявність ефективних процедур призначення та звільнення. У країнах ЄС добір суддів здійснюється через конкурсні процедури, що виключають політичну заангажованість та гарантують професійність і доброчесність кандидатів.

Боротьба з корупцією є ще одним критично важливим аспектом функціонування судової системи. В європейських країнах запроваджено дієві антикорупційні механізми, які охоплюють контроль за статками суддів, їхніми зв'язками та діяльністю. Зокрема, створення незалежних антикорупційних агентств, таких як USKOK у Хорватії або OLAF у ЄС, дає змогу ефективно розслідувати випадки корупції серед представників судової влади та забезпечувати належний рівень відповідальності [2].

Окрім незалежності суддів та антикорупційних заходів, важливим критерієм оцінки судової реформи є ефективність судочинства. У країнах ЄС функціонує розвинена система правосуддя, що забезпечує оперативний розгляд справ, доступність судових процедур для громадян та відкритість судових рішень. Багато уваги надається цифровізації судових процесів, що дає змогу мінімізувати бюрократичні затримки та покращує контроль за строками розгляду справ.

Процес реформування судової системи в Хорватії є важливим прецедентом для країн, що прагнуть гармонізувати своє законодавство та правозастосовчу практику зі стандартами Європейського Союзу. Після здобуття незалежності у 1991 р. країна зіткнулася з низкою викликів у сфері правосуддя, серед яких ключовими були корупція, політичний вплив на суддів, неефективність судочинства та недовіра громадян до судової влади. Вступаючи до ЄС у 2013 р., Хорватія здійснила глибокі реформи, спрямовані на усунення цих проблем та формування незалежної, прозорої та ефективної судової системи [3].

Судова реформа в Хорватії здійснювалася в кілька етапів, кожен з яких мав на меті подолання конкретних проблем у сфері правосуддя. На початкових етапах було розроблено законодавчу базу для незалежності судової влади, а також створено механізми підвищення професійного рівня суддівського корпусу. Одним із ключових нововведень стало запровадження системи конкурсного добору суддів, що виключало політичне втручання у кадрові процеси.

Наступним важливим кроком стало створення антикорупційного органу USKOK (*Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta*), який отримав широкі повноваження для боротьби з корупцією серед державних службовців та представників судової влади. Діяльність USKOK сприяла притягненню до відповідальності осіб, підозрюваних у зловживанні владою, що стало важливим чинником у підвищенні довіри громадян до судової системи.

Окрему увагу було присвячено цифровізації судових процесів, що дало можливість суттєво зменшити строки розгляду справ, забезпечити відкритість судових рішень та спростити доступ громадян до правосуддя.

Завдяки послідовним змінам у судовій системі Хорватії вдалося досягти таких ключових результатів: зміцнення незалежності судової влади через запровадження конкурсного відбору суддів та прозорих дисциплінарних процедур; скорочення строків розгляду судових справ, що суттєво підвищило ефективність правосуддя; посилення боротьби з корупцією в судовій сфері, що сприяло зростанню рівня довіри громадян до судових інституцій; підвищення підзвітності суддів та зменшення впливу виконавчої влади на судові процеси [4].

Попри досягнуті результати, процес реформування судової системи Хорватії не був позбавлений труднощів. Однією з головних проблем залишалося кадрове оновлення суддівського корпусу,

що потребувало значних ресурсів для навчання та перепідготовки суддів. Крім того, не всі реформи були сприйняті однозначно, що спричиняло певний опір серед правничих кіл.

Ще одним викликом стало забезпечення повної незалежності суддів від політичного впливу, оскільки на практиці процеси призначення та звільнення суддів досі залишалися предметом дискусій. Попри зниження рівня корупції в судовій системі, окремі випадки зловживань все ще траплялися, що вимагало постійного вдосконалення антикорупційних механізмів.

Отже, судова реформа в Хорватії стала одним із ключових факторів, що дав змогу країні приєднатися до Європейського Союзу. Вона продемонструвала, що успішні зміни в судовій системі можливі за умови комплексного підходу, політичної волі та активної участі громадянського суспільства. Досвід Хорватії може слугувати корисною моделлю для України, яка також прагне здійснити глибоке реформування своєї судової влади відповідно до європейських стандартів.

Судова реформа в Україні є однією з найскладніших і водночас найважливіших складових частин процесу демократичного розвитку держави. Від незалежності судової влади, її ефективності та спроможності забезпечувати справедливе правосуддя залежить не лише рівень довіри громадян до судової системи, а й загальна стабільність правопорядку в країні. Попри численні спроби реформування, що тривають ще з 1990-х рр., Україна досі стикається зі значними викликами у сфері судочинства.

З 2014 р. в Україні розпочався новий етап судової реформи, метою якого було очищення судової влади від корупції, забезпечення її незалежності та підвищення ефективності правосуддя. Одним із перших кроків стало ухвалення Закону України “Про відновлення довіри до судової влади” від 08 квітня 2014 р., який передбачав люстрацію суддів, що працювали в часи попереднього режиму [5]. Проте реалізація цієї ініціативи виявилася непослідовною, що призвело до часткового відновлення суддів на посадах через судові оскарження.

Однією з головних проблем української судової системи залишається корупція. Попри створення нових антикорупційних органів, таких як Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) та Вищий антикорупційний суд (ВАКС), корупційні схеми в судовій сфері досі залишаються розповсюдженими. Деякі судді ухиляються від відповідальності, використовуючи складність дисциплінарних процедур та затягування судових процесів [1].

Ще одним значним викликом є політичний тиск на судову систему. Незалежність суддів часто порушується через вплив представників законодавчої та виконавчої влади. Політично мотивовані судові рішення та вибіркове правосуддя залишаються серйозною загрозою для утвердження принципу верховенства права.

Також треба відзначити проблему кадрового оновлення суддівського корпусу. Після масового звільнення суддів унаслідок реформ судова система опинилася у стані кризи, спричиненої нестачею кадрів. Значна частина суддівських посад досі вакантна, що спричиняє надмірне навантаження на чинних суддів та затримки у розгляді справ.

Попри численні виклики, що постають перед судовою реформою в Україні, деякі досягнення вже свідчать про позитивні зрушення у напрямку забезпечення незалежності судової влади та підвищення ефективності правосуддя. Одним із найвагоміших кроків стало створення Вищого антикорупційного суду (ВАКС), який розпочав свою роботу у 2019 р. Цей суд був сформований для розгляду справ, пов’язаних із корупційними злочинами на вищих рівнях влади, та вже продемонстрував свою ефективність, ухвалюючи вироки у справах топ-чиновників. Його діяльність стала важливим елементом у посиленні боротьби з корупцією, що є однією з головних вимог європейських партнерів України.

Значний прогрес відбувся й у сфері підбору кадрів до судової системи. Запровадження конкурсної процедури для призначення суддів та їх оцінювання дало змогу підвищити рівень прозорості та професійності суддівського корпусу. Зокрема, було розпочато кваліфікаційне оцінювання чинних суддів на відповідність критеріям доброчесності, а для кандидатів на посади суддів встановлено чіткі професійні вимоги. Це сприяло очищенню судової системи від осіб, які не відповідають високим стандартам правосуддя.

Окремим важливим досягненням є цифровізація судових процесів. Впровадження системи “Електронний суд” дало можливість значно спростити доступ громадян до правосуддя, скоротити строки розгляду справ та мінімізувати бюрократичні перешкоди. Крім того, відкритість судових процесів та онлайн-доступ до рішень судів сприяють підвищенню рівня громадського контролю за діяльністю судової влади [6].

Не менш важливим фактором у процесі судової реформи є міжнародний контроль та підтримка. Україна отримує експертну допомогу від Венеціанської комісії, Європейської комісії та інших міжнародних організацій, що сприяє погодженню національного законодавства з європейськими стандартами. Моніторинг виконання реформ з боку ЄС та міжнародних партнерів забезпечує додаткові гарантії їх незворотності та ефективності.

Попри те, що реформа судової системи ще далека від завершення, вжиті заходи свідчать про поступовий рух у правильному напрямку. Запровадження незалежних антикорупційних механізмів, посилення підзвітності суддів, цифровізація правосуддя та міжнародна підтримка створюють передумови для формування в Україні ефективної судової влади, яка відповідатиме найкращим європейським стандартам.

У сучасному світі правова держава не може існувати без сильної та незалежної судової влади. Це не лише механізм вирішення правових спорів – це індикатор цивілізаційного вибору, маркер довіри громадян до держави як інституції. Саме тому питання реформування судової системи виходить за межі технічної чи галузевої проблематики й набуває глибокого соціального та політичного змісту.

На прикладі Хорватії можна побачити, що успішна судова реформа є результатом не лише юридичних змін, а й глибокої трансформації цінностей у суспільстві. Прозорість, підзвітність, інституційна стійкість – ці складники не з’являються одночасно із прийняттям закону. Вони формуються у щоденному діалозі між громадянами, державними структурами та міжнародними партнерами. Саме завдяки широкій участі громадськості та політичній волі Хорватія змогла вийти за межі декларативних змін і закріпити результати на рівні культури правосуддя.

Збройний конфлікт XXI ст., зокрема повномасштабна війна в Україні, демонструє нові риси, що потребують переосмислення не лише безпекової парадигми, але й принципів повоєнного відновлення та реформування інституцій, у тому числі судової влади. Трансформація розуміння збройних конфліктів, визначених як комплексне явище, яке виходить за межі традиційних бойових дій, зумовлює потребу багатовимірної стратегії відновлення державності, верховенства права та економічної стабільності.

Хорватський досвід, що сформувався на тлі війни за незалежність, показує, наскільки критично важливою є синергія інституційної реформи, зокрема судової, з економічними та безпековими заходами. В умовах руйнації правової та соціальної інфраструктури саме швидке відновлення довіри до держави стало запорукою ефективного реформування. Аналіз дій Хорватії свідчить, що правова реконструкція повинна йти пліч-о-пліч з політичними, економічними й технологічними трансформаціями. Успіх у реформуванні судової влади там значною мірою був зумовлений зовнішнім тиском ЄС, однак його імплементація стала можливою лише через усвідомлену внутрішню потребу держави у новій якості інституцій [7].

Водночас українська ситуація має свою специфіку: масштаб бойових дій, гібридний характер загроз, використання новітніх технологій у війні, розмитість ролей суб’єктів та динаміка міжнародної підтримки формують унікальне середовище реформ. У таких умовах реформа судової влади не може бути лише інструментом внутрішньої політики – вона стає частиною глобального переформатування державної архітектури. Це означає, що нова модель має враховувати інструменти цифрової епохи, нові моделі підзвітності, а також бути адаптивною до трансформаційних процесів в європейському та міжнародному праві.

З огляду на це досвід Хорватії, а також інших країн, що пройшли шлях післявоєнного відновлення, є не лише корисним орієнтиром, але й джерелом критичних уроків. Для України постає

завдання не лише імпорту реформ, а й створення власної стійкої моделі відбудови судової влади – з урахуванням глибоких змін у сутності війни, ролі держави та запитів суспільства.

Україна наразі перебуває на переломному етапі. Більше не йдеться лише про реформу законодавства – йдеться про реформу ставлення до права як такого. Запит суспільства на справедливість, який значно посилюється в умовах війни, створює унікальне вікно можливостей для впровадження глибоких змін. Реформа має не лише відповідати європейським стандартам – вона має формувати власну українську модель судової гідності, яка буде базуватися на довірі, відповідальності та професіоналізмі.

У цьому контексті досвід Хорватії важливий не стільки як готова формула, скільки як орієнтир. Це приклад того, як можна подолати скепсис, протидію старих еліт і структурний спротив, коли є чітка візія і сталість дій. Для України – це не лише завдання правників чи політиків, це національний проєкт, в основі якого лежить людська гідність, віра в справедливість і надія на нову правову реальність.

Висновки. Досвід Хорватії у сфері судової реформи та євроінтеграції демонструє, що шлях до повноцінного членства в Європейському Союзі є складним, багаторівневим і потребує глибоких трансформацій не лише на рівні законодавства, а й на рівні інституційної культури та правосвідомості. Одним із визначальних чинників успіху Хорватії стало усвідомлення важливості реальної, а не формальної незалежності судової влади, забезпеченої через прозорі процедури добору кадрів, ефективні механізми відповідальності та активну участь громадянського суспільства у процесі контролю й моніторингу.

Для України хорватський досвід може слугувати не лише джерелом конкретних рішень, але й інструментом для критичної рефлексії над власними викликами. Хоча правові системи двох країн мають свої унікальні особливості, спільним залишається прагнення до формування справедливого, неупередженого та прозорого правосуддя, яке було б основою суспільної довіри й відповідало європейським стандартам.

Україна вже зробила низку важливих кроків, зокрема створення Вищого антикорупційного суду, реформування процесу призначення суддів та запровадження цифрових інструментів у судочинстві. Однак ці зміни потребують системної підтримки, політичної сталості та суспільної згоди. Важливо, щоб судова реформа не зупинялася на деклараціях, а стала дійсно живим і сталим процесом змін, спрямованих на утвердження верховенства права.

Членство в Європейському Союзі – це не лише зовнішньополітична мета, а внутрішня робота над собою як держави. Судова реформа є її фундаментом. Саме тому Україна повинна продовжувати активну інтеграцію європейських практик, враховуючи національний контекст, залучати міжнародну експертизу, а головне – формувати власну модель справедливого правосуддя, в основі якого буде не формальна відповідність стандартам, а довіра людей.

Успіх у цьому процесі можливий лише за умови скоординованої співпраці держави, судової влади, громадянського суспільства та міжнародних партнерів. Хорватія довела, що реформа судової системи – реальна, якщо вона підтримана політичною волею та суспільним консенсусом. Для України це не просто приклад – це нагадування про потенціал, який може бути реалізований заради спільної мети: створення демократичної, правової та європейської держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Полич В. Ю. Стратегічні комунікації у євроінтеграційній політиці України. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/52299/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%87%20%D0%92.%20%D0%AE.%20%D0%9C%D0%92%D0%A1%D0%9A%D0%BC-21.pdf> (Дата звернення: 15.05.2025).
2. Бондаренко О. С. Організаційно-правові засади функціонування правоохоронної, судової та фінансової систем України. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/95246/1/Bondarenko_zvit_2023.pdf (Дата звернення: 15.05.2025).

3. Терещук М. (2023). Євроінтеграція Хорватії: досвід для України: *Правове регулювання євроінтеграційних суспільних відносин в Україні*: матеріали VII Міжвузівської науково-теоретичної конференції до Дня юриста України (м. Київ, 20 жовтня 2023 р.). Київ: КФКТГ. С. 55–58.
4. Назаров І. В. (2017). Етапи реформування судової системи Хорватії. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 6. С. 355–357. URL: http://lsey.org.ua/6_2017/104.pdf (Дата звернення: 15.05.2025).
5. Про відновлення довіри до судової влади в Україні : Закон України від 08 квітня 2014 р. № 1188-VII. База даних “Законодавство України” / ВР України. № 23. Ст. 870.
6. Орлова О. С. (2024). Післявоєнна відбудова України: аналіз окремих програмних засад. *Аналітично-порівняльне правознавство*. № 3. С. 189–194.
7. Дугинець Г., Колодко Н. (2023). Економічне відновлення та розвиток країн після збройних конфліктів: досвід для України. *Світова економіка*. № 5. С. 46–55.

REFERENCES

1. Polych, V. Y. (2023). *Strategic communications in the European integration policy of Ukraine* [Strategic communications in Ukraine's European integration policy]. Retrieved from: <http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/52299/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%87%20%D0%92.%20%D0%AE.%20%D0%9C%D0%92%D0%A1%D0%9A%D0%BC-21.pdf> (Accessed: 15.05.2025). [In Ukrainian].
2. Bondarenko, O. S. (2023). *Organizational and legal principles of the functioning of the law enforcement, judicial and financial systems of Ukraine* [Organizational and legal framework for the functioning of law enforcement, judicial and financial systems of Ukraine]. Retrieved from: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/95246/1/Bondarenko_zvit_2023.pdf (Accessed: 15.05.2025). [In Ukrainian].
3. Tereshchuk, M. (2023). *European integration of Croatia: experience for Ukraine* [European Integration of Croatia: Experience for Ukraine]. *Legal Regulation of European Integration Social Relations in Ukraine : materialy VII Mizhvuzivskoi naukovo-teoretychnoi konferentsii do Dnia yurysta. Ukrainy*. [In Ukrainian].
4. Nazarov, I. V. (n.d.). *Stages of reforming the Croatian judicial system* [Stages of reforming the Croatian judicial system]. *Legal Scientific Electronic Journal*. Retrieved from: http://lsey.org.ua/6_2017/104.pdf (Accessed: 15.05.2025). [In Ukrainian].
5. *On Restoring Confidence in the Judiciary in Ukraine* [On restoring trust in the judiciary in Ukraine]: Law of Ukraine. *Official Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2014. No. 23. Art. 870. [In Ukrainian].
6. Orlova, O. S. (2024). *Post-war reconstruction of Ukraine: analysis of certain programmatic principles* [Postwar Reconstruction of Ukraine: Analysis of Some Programmatic Principles]. *Analytical and Comparative Jurisprudence*. No. 3. [In Ukrainian].
7. Duginets, G., Kolodko, N. (2023). *Economic recovery and development of countries after armed conflicts: Experience for Ukraine* [Economic recovery and development of countries after armed conflicts: experience for Ukraine]. *World Economy*. No. 5. [In Ukrainian].

Дата надходження статті: 16.05.2025 р.

Bogdana MELNYCHENKO

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Professor of the Theory of Law
and Constitutionalism Department,
Dr. Habil. (Law), Full Professor
bohdana.b.melnychenko@lpnu.ua
ORCID: 0000-0003-1514-8131

Anastasiia SHARDAKOVA

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
student of the first (bachelor)
level of higher education
anastasiia.shardakova.pv.2022@lpnu.ua
ORCID: 0009-0006-4108-5591

**JUDICIAL REFORM AS A COMPONENT OF EUROPEAN INTEGRATION:
A COMPARATIVE ANALYSIS OF CROATIA AND UKRAINE**

The article is dedicated to the analysis of judicial reform in Croatia and the potential application of its experience to Ukraine in the context of ensuring judicial independence, enhancing the efficiency of justice, and combating corruption. The main stages of the reform of the Croatian judicial system are examined, including the implementation of transparent procedures for the selection of judges, the establishment of an anti-corruption infrastructure, and the adaptation of judicial processes to European standards. Special attention is given to measures aimed at increasing public trust in the judiciary, strengthening mechanisms for oversight of judges' activities, and safeguarding their independence.

The study outlines the key challenges faced by Croatia on its path to European integration, including political pressure on the judiciary, personnel issues, and the need to strengthen judicial accountability. A comparative analysis of reforms in Croatia and Ukraine is conducted, identifying similarities and differences in their legal systems. The role of anti-corruption bodies, such as USKOK in Croatia, and their impact on reducing judicial corruption is specifically analyzed. The article also highlights the influence of judicial reform on the European integration process and the fulfillment of rule of law criteria defined by the European Union.

It is concluded that Croatia's experience can be valuable for Ukraine; however, its implementation requires careful adaptation to the national legal environment. A number of recommendations are provided for the further development of Ukraine's judicial system, including improvements in the judge selection process, reinforcement of judicial independence, and enhancement of public oversight mechanisms. The article outlines prospects for the introduction of new legal instruments that will contribute to strengthening public trust in the judiciary in Ukraine.

Keywords: judicial reform, judicial independence, European integration, anti-corruption, rule of law, legal system, efficiency of justice, anti-corruption bodies, judicial accountability.